

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

INDEX COPERNICUS
I N T E R N A T I O N A L

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Збірник наукових праць

Випуск 17

Умань – 2018

ББК 74.580.2
УДК 371.13
П 78

ISSN 2307-4914
Problémí pídgotovkí sučasného včítelá
Probl. pídgot. sučas. včítelá

**Науковий збірник. Виходить 2 рази на рік.
Заснований у 2010 році. Засновник: Уманський державний
педагогічний університет імені Павла Тичини.
Ресстраційне свідоцтво КВ № 17132–5902Р від 08.10.2010 р.**

**Науковий збірник входить до нового Переліку фахових видань України
(Бюлетень ВАК України № 4, 2011 р.),
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук
(постанова президії ВАК України від 21.12.2015 р. № 1328)**

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини
(протокол № 10 від 24 квітня 2018 р.)*

П 78 Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол.: Безлюдний О. І. (гол. ред.) та ін.]. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. – Вип. 17. – 322 с.

У науковому збірнику розкриваються результати досліджень у галузі педагогічної освіти в Україні, здійснюється інформування суспільства про дослідження проблем підготовки сучасного вчителя. Призначений для докторантів, аспірантів, викладачів загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, усіх тих, хто цікавиться проблемами професійної педагогічної підготовки.

Редакційна колегія:

Безлюдний О. І. (головний редактор) – доктор педагогічних наук, професор, ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Коберник О. М. (заступник головного редактора) – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Акімова О. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського;

Білецька І. О. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Браславська О. В. – доктор педагогіки наук, професор, завідувач кафедри географії та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Вишневіська Ева – доктор педагогічних наук, доцент, проректор до справ науки розвитку Державної вищої професійної школи, Плоцьк, Республіка Польща;

Коваль В. О. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Комар О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі, завідувач лабораторії «Проблеми сільської початкової школи» Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Лозовецька В. Т. – доктор педагогічних наук, професор, «Заслужений вчитель України», головний науковий співробітник Лабораторії професійної кар'єри ІПТО НАПН України;

Лук'янова Л. Б. – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України;

Осадчий І. Г. – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, ректор Комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Академія неперервної освіти»;

Пащенко Д. І. – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Ткачук С. І. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету професійної та технологічної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Совгіра С. В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри хімії, екології та методики їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

ЗМІСТ

ДИДАКТИКА ТА МЕТОДИКА

Віталій Бербец

Теоретико-методологічні основи підготовки майбутніх інженерів-педагогів до управлінської діяльності в системі професійно-технічної освіти 8

Олена Вдовенко, Юлія Кукса

Педагогічна майстерність майстрів виробничого навчання в процесі підготовки кваліфікованих робітників харчової промисловості 16

Зоряна Височан

Дидактична гра як засіб формування культури діалогічного мовлення майбутніх юристів 23

Сергій Галушко

Методика складання та використання розрахункових*задач з хімії в освітньому процесі 31

Віталій Гончарук

Загальнофілософські підходи до формування екологічної культури майбутніх учителів природничих дисциплін 41

Анастасія Губаренко, Татьяна Имангулова

Систематизация топонимов и их применение в модулях туристских дисциплин в целях совершенствования экскурсионного обслуживания 48

Микола Крижанівський, Олександр Фурман

Проблеми створення художнього образу в студентів технологічно-педагогічних спеціальностей на заняттях з елементів декоративно-прикладного мистецтва 56

Валентина Лебідь, Олена Савранська

Особливості підготовки магістрів музичного мистецтва в педагогічних університетах 62

Юлія Майко, Тетяна Олійник

Особливості впровадження спецкурсу «Основи формування інтерпретаторської компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва» у процесі фахової (фортепіанної) підготовки 69

Тетяна Роїк

Сутність поняття «культура родинних взаємин» у вітчизняній та зарубіжній педагогічній теорії й практиці 76

Віталій Савченко Використання методу проекту в практичній підготовці майбутніх вчителів трудового навчання та технологій	83
Наталія Савченко Професійний імідж викладача як складова його педагогічної майстерності	91
Інна Синевич Роль діяльнісного підходу у формуванні квазіпрофесійного досвіду майбутнього педагога-музиканта	97
Галина Ткачук Ментальні карти як засіб засвоєння технічних знань у процесі практично-технічної підготовки майбутніх учителів інформатики	105
Євгеній Хекало Вокально-професійна техніка у підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва	113
Андрій Цина Методика поетапної компетентнісно-орієнтованої професійної підготовки майбутнього вчителя технологій	119

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Юрій Атаманчук Вплив інформаційних технологій, які використовуються в освітньому процесі, на якість підготовки фахівців	127
Оксана Замятна Використання соціальних мереж у діяльності університету щодо сприяння працевлаштуванню випускників	135
Тарас Ярмольчук Професійна підготовка ІТ-фахівців в умовах реалізації технології «Перевернутий клас»	143

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Наталія Безлюдна Формування професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи у процесі використання методу кейс-стаді	150
Катерина Гляненко Особливості професійної підготовки викладачів практичного навчання в галузі транспорту	157

Iryna Demchenko, Hanna Chyrva Motivational and Value-Based Determinants of the Future Pedagogues' Willingness Condition to Work in Terms of Inclusive Education	163
Наталка Дудник Коуч-технологія як засіб формування професійно-етичної компетентності майбутніх менеджерів освіти	175
Віра Калабська, Оксана Умрихіна Компетентнісний підхід становлення особистісно- професійних якостей майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фахової підготовки	182
Дмитро Кільдеров, Володимир Стешенко Система спеціальних (фахових) компетентностей вчителя трудового навчання та технології	188
Наталія Мироненко, Оксана Абрамова Підготовка майбутніх учителів трудового навчання до профорієнтаційної роботи з учнями в процесі вивчення дисципліни «Технології галузей професійної діяльності в регіоні»	195
Світлана Попиченко Психологічні аспекти підготовки менеджерів дошкільної освіти	202
Вадим Ребенюк Формування академічної компетентності майбутніх вчителів технологічної підготовки у процесі використання засобів навчання в закладах вищої освіти	212
Олександр Розумович Особливості організації самостійної роботи студентів-баяністів у процесі фахової підготовки	221
Олена Сергійчук Підготовка майбутніх педагогів: перспективи і реалії сьогодення	230

ВИХОВНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ

Алла Добридень Сучасні технології виховання студентства у закладі вищої педагогічної освіти	237
Stanisław Januś, Józef Rejman Norma jako wyznacznik celów wychowania	244

Dorota Pstrąg Kultura obyczajowo-obrzędowa w rodzinie jako element edukacji społecznej	251
Anna Róg Dzieci z rodzin niepełnych o swoim uczestnictwie z szkolnej grupy rówieśniczej	259
Beata Zięba-Kolodziej Edukacja seksualna w szkole a zdrowie psychiczne	270

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Марія Кудла Основні напрямки реформування системи управління початковою школою в адміністративно-управлінській діяльності та педагогічній спадщині О. В. Головнина	277
Piotr Szulich W kontekście twórczości – dygresja o filozofii działania Floriana Znanieckiego	284

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Оксана Браславська Європейський досвід реформування географічної освіти	296
Мирослава Соснова Сучасні вимоги до професійної підготовки майбутніх викладачів практичного навчання в галузі транспорту	304
Володимира Федина-Дармохвал Світові тенденції розвитку системи вищої освіти (порівняльний аналіз)	311
НАШІ АВТОРИ	318

UDC 378:37.3.011.3-051|:376-056

Iryna Demchenko,
Hanna Chyryva

MOTIVATIONAL AND VALUE-BASED DETERMINANTS OF THE FUTURE PEDAGOGUES' WILLINGNESS CONDITION TO WORK IN TERMS OF INCLUSIVE EDUCATION

У статті представлено мотиваційно-ціннісні детермінанти готовності майбутніх педагогів до роботи в умовах інклюзивної освіти, на цій основі розроблено методичний інструментарій, за яким проведено психолого-педагогічну діагностику для диференціації її стану в студентів-випускників педагогічних спеціальностей університетів освітнього ступеня «бакалавр».

З'ясовано, що підготовка майбутнього педагога є динамічним процесом, кінцевим результатом якої має бути готовність фахівця до професійної діяльності, тобто підготовка є засобом формування готовності до діяльності як показника її якості.

Виявлено, що в ієрархії структурних компонентів готовності майбутнього вчителя до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти психологічна готовність першорядно позначається денотатами мотиваційної й аксіологічної сфер особистості.

Охарактеризовано мотиваційно-ціннісний компонент інклюзивної компетентності майбутнього педагога за параметрами (стійкість мотивації до інклюзивної діяльності, абсолютність прийняття цінностей інклюзії та справжність професійної спрямованості на неї).

Розроблено відповідний діагностичний інструментарій (тести, анкети) та експериментально визначено рівні готовності майбутнього педагога до роботи в умовах інклюзивної освіти за мотиваційно-ціннісними детермінантами.

Установлено, що майбутні педагоги з ідеальним станом готовності до роботи в умовах інклюзивної освіти мають стійку мотивацію до неї, цілком приймають її цінності, професійно спрямовані на інклюзію. Студенти із задовільним станом мають майже стійку мотивацію до роботи в умовах інклюзивної освіти, не зовсім упевнено приймають її цінності та формально професійно спрямовані на інклюзію. Незадовільний стан властивий студентам, які мають зовсім не стійку мотивацію до роботи в умовах інклюзивної освіти, сумнівно приймають її цінності та оманливо професійно спрямовані на інклюзію.

Ключові слова: *підготовка, готовність майбутнього вчителя, інклюзивна освіта, психолого-педагогічна діагностика, мотиваційно-ціннісний вимір стану готовності.*

determinants future pedagogues with an ideal willingness to work in terms of inclusive education have a firm motivation to it, completely accept its values and are really oriented to inclusion. Students with satisfactory condition have almost firm motivation to work in terms of inclusive education, accept its values not with great confidence and are formally professionally oriented to inclusion. Dissatisfactory condition is appropriate of the students, which have completely unstable motivation to work in terms of inclusive education, accept its values with doubt and are deceitfully oriented to inclusion.

The perspectives of further research lies in the fact, that future pedagogues should be oriented to the active interiorization, internalization and identification of the values of inclusive education in the process of professional education. The students' interest to work in terms of inclusive education should be extended.

REFERENCES

1. Ball, G. A. (1994) On psychological fundamentals of willingness formedness to professional work. Kyiv, 98–100.
2. Demchenko, I. I. (2014) Willingness of primary school teacher to work in terms of inclusive education: structure and diagnostics. Uman: Sochinsky M. M.
3. Kucheruk, O. S., Boichuk, Y. D. (2012) Future teachers' inclusive competence as the main factor of successful involvement of children with limited educational abilities into educative process. *Special child: education, treatment, correction*, 2, 119–127.
4. Priadko, L. O. (2014) Inclusive space formation as the means of secondary educational establishment pedagogue's willingness to work with children with special educational needs. *Pedagogical sciences: theory, history, innovation technologies*, 4, 444–450.
5. Hytriuk, V. V. (2015) Pedagogue's inclusive willingness: origin, phenomenology, formation conception. Baranovichi.
6. Черкасова С. А. Формирование психолого-педагогической готовности будущих педагогов-психологов к работе в системе инклюзивного образования : автореф. дис. ... канд. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогическая психология» / С. А. Черкасова. – Москва, 2012. – 22 с.
7. Шумиловская Ю. В. Подготовка будущего учителя к работе с учащимися в условиях инклюзивного образования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Ю. В. Шумиловская. – Шуя, 2011. – 26 с.
8. Chaikovskiy, M. (2014) Self-regulation of behavior of students with special needs in conditions of inclusive educational space. *European applied sciences*, 4, Stuttgart, 43–45.
9. Pēters, S. J. (2003) Inclusive education: achieving education for all by including those with disabilities and special education needs. *Disability group: The World Bank*.